

etiologia chemiczna

Rekord wzorcowy określnika utworzony w bazie Biblioteki Jagiellońskiej

LDR 01081nz a2200229n 4500
001 vtls000624901
003 UJ
005 20051028024100.0
008 991228|| d|cnnbbba |a ann |d
010 \a m 99000572
035 \a Q000139
039 \a 200510280241 \b VLOAD \c 200510271015 \d bi_bohat \c 200505060235
\d VLOAD \c 200505051236 \d bi_bohat \y 200308211458 \z load
040 \a KR U/42ak \c KR U/42ak
073 \a C \a F \a G \z MeSH.
150 \a etiologia chemiczna.
360 \i określnik \a -- etiopatogeneza \i oznacza czynniki chorobotwórcze wraz z drobnoustrojami, czynnikami środowiskowymi, społecznymi i podatnością osobniczą; obejmuje również mechanizmy powstawania i rozwoju chorób.
472 \a chemically induced.
670 \a MeSH 2002
680 \i Określnik \a -- etiologia chemiczna \i oznacza, że dana choroba, zespół, wada rozwojowa lub objaw wywołane są przez substancje chemiczne egzo- lub endogenne.
681 \i Użyto w rekordzie \a -- etiopatogeneza.
999 \a VIRTUA10

Znaczenie i zakres stosowania według MeSH Browser

Scope Note	Used for biological phenomena, diseases, syndromes, congenital abnormalities, or symptoms caused by endogenous or exogenous substances.
Annotation	subhead only; for biol phenomena or diseases induced by endogenous or exogenous substances; indexing policy: Manual 19.8.14 ; DF: /chem ind or /CI

Poradnik stosowania i przykłady

Na podstawie Indexing Manual MeSH 19.8.14, 25.11.2 i 24.5.6.1

Określnik stosowany w odniesieniu do chorób, zespołów, wad rozwojowych lub objawów spowodowanych przez związki chemiczne u ludzi i zwierząt. Jeśli określnik --etiologia chemiczna dodano do nazwy choroby, określnikiem dodanym do nazwy substancji chemicznej, która wpłynęła na jej etiologię powinno być --działanie szkodliwe, --zatrucia lub --toksyczność.

Przykłady:

- **Indomethacin-induced peptic ulcer.**

**PEPTIC ULCER / * chemically induced
INDOMETHACIN / * adverse effects**

- **Studies in rats to determine if oxazepam causes cortical necrosis in the kidney.**

**OXAZEPAM / * toxicity
KIDNEY CORTEX NECROSIS / * chemically induced
RATS (check tag)**

- **Acute renal failure caused by attempted suicide with haloperidol.**

**HALOPERIDOL / * poisoning
KIDNEY FAILURE, ACUTE / * chemically induced
* SUICIDE, ATTEMPTED**

Jakikolwiek deskryptor oznaczający chorobę zawierający słowo TOKSYCZNY odnosi się do etiologii chemicznej lub choroby wywołanej przez zastosowanie leku. Termin PSYCHOSES, TOXIC oznacza psychozy intoksykacyjne lub wywołane lekami; HEPATITIS, TOXIC oznacza toksyczne lub polekowe zapalenie wątroby. Przy zastosowaniu tego typu terminu nie dodaje się już określnika -- etiologia chemiczna ; ponieważ to byłby nadmiar MeSH nie dopuszcza określnika --etiologia chemiczna z żadnym z terminów zawierających słowo „toksyczny”.

Przykłady:

- **Chloroquine-induced psychosis.**

**CHLOROQUINE / * adverse effects
PSYCHOSES, TOXIC / * etiology**

(nie: PSYCHOSES, TOXIC / * chemically induced)

W pracach badawczych substancja znana ze szkodliwego wpływu na narząd może być użyta do wywołania choroby w celu zbadania pewnego aspektu choroby ; sama substancja i spowodowanie choroby nie są głównymi tematami pracy, lecz jedynie techniką badawczą. W takich przypadkach należy indeksować chorobę doświadczalną z określnikiem właściwym dla badań jako hasło IM. Nazwę choroby z określnikiem --etiologia chemiczna dodaje się jako hasło NIM oraz należy dodać nazwę substancji chemicznej jako NIM, lecz bez określnika (ponieważ praca badawcza nie jest na temat działania szkodliwego substancji ani zatrucia nią, ani też nie bada jej toksyczności).

Przykład:

- Lung transplantation as an effective treatment of methylcholanthrene-induced lung cancers in rats.

*** LUNG TRANSPLANTATION
LUNG NEOPLASMS / * surgery / chemically induced
METHYLCHOLANTHRENE
CARCINOGENS
RATS (check tag)
ANIMAL (check tag)**

W wielu przypadkach wywołanie choroby przez substancję chemiczną jest jedynie narzędziem badawczym i dość marginesowym w treści publikacji. W takich przypadkach substancja chemiczna jest trzeciorzędna i nie musi być indeksowana wcale ani też --etiologia chemiczna nie musi być dodawana do pojęcia choroby.

Jeśli substancja chemiczna jest stosowana ponieważ znany jest jej wpływ na wywołanie szczególnego typu nowotworu i badacz chce poznać pewien aspekt tego nowotworu należy indeksować badany aspekt przy pomocy określnika IM dodanego do nazwy nowotworu. W tych przypadkach --etiologia chemiczna dodana do nazwy nowotworu będzie tworzyć wraz z nim hasło NIM, nie powinien być dodany żaden określnik do nazwy substancji chemicznej.

Przykłady:

- Immunological cytotoxicity in methylnitrosourea-induced mammary tumors in animals.

**MAMMARY NEOPLASMS, EXPERIMENTAL / *
immunology / chemically induced
METHYLNITROSOUREA
CARCINOGENS
* CYTOTOXICITY, IMMUNOLOGIC
ANIMAL (check tag)**

- Secretion of gonadotropins in experimental pituitary tumors.
(artykuł w rozdziale Materiały i Metody; w pracy wspomniano, że nowotwory były wywołane przez dietylstylbestrol)

**PITUITARY NEOPLASMS / * secretion
GONADOTROPINS, PITUITARY / * secretion
(nie: PITUITARY NEOPLASMS / chemically induced)
(nie: DIETHYLSTILBESTROL)**